

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5To/6/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315010190
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Rešatková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8315010190.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Evy Rešatkovej a sudcov JUDr. Evy Pirkovskej a JUDr. Vladimíra Monoka na verejnom zasadnutí konanom dňa 03.07.2019 v Prešove taktó

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/61/2015 zo dňa 16.10.2018.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/61/2015 zo dňa 16.10.2018 bol obžalovaný N. C. podľa § 285 písm. c/ Tr. poriadku oslobodený spod obžaloby Okresného prokurátora v Humennom pre skutky právne kvalifikované ako prečin nevyplatenia mzdy a odstúpného podľa § 214 ods. 1, 2 písm. a/, c/ Tr. zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona, ako prečin zvyhodňovania veriteľa podľa

§ 240 ods. 1 Tr. zákona a ako zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, 2 písm. a/, b/ Tr. zákona, ktorých sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

1/ obž. N. C. a už ods. X. X. J.. ako štatutárni zástupcovia K. H., s.r.o., C. XX, H., X. XXXXXXXXX, svojím najmenej 17-tim zamestnancom vo výplatných termínoch a ani neskôr nevyplatili mzdy podľa uzatvorených pracovných zmlúv za obdobie od mája 2009 najmenej do augusta 2009 a po rozviazaní pracovného pomeru odstúpné v celkovej výške spolu najmenej 16 585,32 eur,

2/ obž. N. C. a už ods. X. X. J.. ako štatutárni zástupcovia K. H., s.r.o., C. XX, H., X. XXXXXXXXX, v dňoch 25.11.2009 a 27.11.2009 z pokladne spoločnosti vyplatili v hotovosti čiastku spolu 5 305,95 eur X. X. J. ako mzdu od 14.05.2009, dňa 27.11.2009 v hotovosti vyplatili spoločnosti K. N., s.r.o. čiastku 36 955,- eur a dňa 30.11.2009 prevodom z účtu poukázali spoločnosti K. N., s.r.o. čiastku 38 780,- eur, čím uprednostnili uspokojenie pohľadávky osobám blízkym spoločnosti (materskej firmy a štatutárneho zástupcu) pred pohľadávkami ostatných veriteľov spoločnosti a týmto zmarili čo i len čiastočne uspokojenie svojich veriteľov zamestnancov spoločnosti X. N. D., K. F., O. F., X. K. F., X. S. F., A. F., A. Z., S. Z., S. H., T. J.-K., X. S. J., S. J., C. Q., O. N., S. N., P. N., S. N., X. O. W., T. I. a veriteľov O., s.r.o., H., súkromného podnikateľa K. D., W. - S. D., E., s.r.o., X. X., s.r.o., X. I., s.r.o., N., X. O. J. B., K. s.r.o., W., s.r.o., I. T., a.s., I. W. - zastúpenej A. M. N. a C. C. I., a.s.,

3/ obž. N. C. a už ods. X. X. J.. ako štatutárni zástupcovia K. H., s.r.o., C. XX, H., X. XXXXXXXXX, za mesiace 11/2008, 12/2008, 1/2009, 2/2009, 3/2009, 4/2009, 6/2009, 7/2009, 9/2009, 10/2009, 11/2009, 12/2009 a 1/2010 v Humennom zrazili svojím zamestnancom zo mzdy finančné prostriedky na nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie a poistenie v nezamestnanosti, uvedené finančné prostriedky neodviedli podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení na účet Sociálnej poisťovne, čím spôsobili I. N. dlh na nemocenskom poistení, starobnom poistení, invalidnom poistení a poistení v nezamestnanosti vo výške najmenej 4 084,- eur a zrazili svojím zamestnancom zo mzdy finančné prostriedky na zdravotné poistenie, uvedené finančné prostriedky v zmysle § 16 ods. 1, ods.

2 písm. a), písm. c) zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení v znení neskorších predpisov neodviedli na účet zdravotným poisťovňami, čím spôsobili C. U. N., a.s. škodu vo výške najmenej X 711,59 eur, B. U. N., a.s. škodu vo výške najmenej 1306,17 eur a A. U. N., a.s. škodu vo výške najmenej 1 915,83 eur,

pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prokurátor dňa 18.10.2018, v dôvodoch ktorého po rekapitulácii výrokov napadnutého rozsudku vyslovil, že okresný súd vyhodnotil nesprávne vykonané dokazovanie. Obžalovaný mal právo konať samostatne za spoločnosť, jeho obhajoba, že bol len formálnym konateľom a že nedisponoval s účtom, hotovosťou, nepodpisoval zmenky a nedával pokyny, ho nezbavuje zodpovednosti za plnenie si povinností vyplývajúcich mu z Obchodného zákonníka, zákonníka práce a spoločenskej zmluvy a tým aj trestnej zodpovednosti za žalované trestné činy. Subjektívna stránka u obžalovaného bola naplnená, lebo ako konateľ spoločnosti vedel, že svojím konaním môže porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozmenný. Ako konateľ si neplnil svoje povinnosti a dohody medzi spoločnosťou a konateľom, ktoré vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť konateľa, sú zakázané a spoločenské zmluvy ani stanovky nemôžu obmedziť alebo vylúčiť zodpovednosť konateľa. Obžalovaný N. C. mal stále aktuálne informácie o finančnom stave v spoločnosti a pravidelne sa zúčastňoval porád v Piešťanoch. Svedok X.. N. Z. vypovedal, že obžalovaný bol ich styčným dôstojníkom. I. N.. X.. D. vypovedala, že úlohou obžalovaného bol dohľad nad firmou v Humennom. V čase, keď v spoločnosti bola krízová situácia v polovici roka 2009, tak práve obžalovaný N.. C. pricestoval do Humenného a presviedčal zamestnancov, aby nerobili paniku, aby pracovali ďalej, že treba vyčkať a mzdy budú mať vyplatené. Tí zamestnanci, ktorí ho poslúchli, majú nevyplatené mzdy v najvyšších sumách. Z titulu svojej funkcie dokázal obžalovaný N. C. zabezpečiť vyplatenie celých miezd zamestnancom, ktorí z Humenného vycestovali do Piešťan zaškoliť tamjších zamestnancov a naštartovať výrobu v Piešťanoch, napr. svedkovi C.. Q. a H.. N.. Teda obžalovaný, hoci mal vedomosť o nevyplatení mzdy, neurobil žiadne kroky k náprave a je uňho dané zavinenie vo forme nepriameho úmyslu. Musel totižto vedieť, že ak opomenie konanie, na ktoré bol zo zákona ako konateľ povinný, môže to viesť k neodvedeniu prípadne nezaplateniu daní, poistného a miezd a pre prípad, že to spôsobí, bol s tým uzrozmenný. Z tohto pohľadu sú potom akékoľvek dohody o rozdelení konateľských oprávnení bezpredmetné. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove v obdobnej veci sp. zn. 8To/15/2015 zo dňa 08.09.2015. Vyššie uvedené dôkazy tak neodôvodňujú oslobodenie obžalovaného spod obžaloby a preto navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť okresnému súdu v Humennom na nové prejednanie a rozhodnutie.

Na podklade takto riadne a včas podaného odvolania prokurátorom ako osobou na to oprávnenou krajský súd, nezistiac dôvody zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. poriadku, v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc pritom i na chyby odvolaním nevytýkané, pokiaľ by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1, a zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

Po prieskume procesného postupu odvolací súd konštatuje, že konajúci súd vykonal hlavné pojednávanie za dodržania procesných lehôt na prípravu procesných strán v prítomnosti obžalovaného, ktorému umožnil vyjadriť sa ku skutku kladenému mu obžalobou za vinu, taktiež mu umožnil navrhovať dôkazy a po ich vykonaní vyjadriť sa k nim, ako aj predniesť argumentáciu obhajcovi o jeho nevine v rámci záverečnej reči, keďže na ostatnom pojednávaní obžalovaný využil svoje právo sa ho nezúčastniť. Obhajca reálne realizoval práva na obhajobu, preto neboli zistené ich porušenia.

Konajúci súd vykonal dôkazy v súlade s pravidlami stanovenými v procesnom predpise, preto o ich obsah mohol opierať svoje skutkové zistenia. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku okrem podrobne rozvedeného obsahu jednotlivých dôkazov vyplýva i to, že podľa konajúceho súdu obžalovaný N. C. svojím konaním nenaplnil znaky skutkových podstát žalovaných prečinov a to tak po objektívnej stránke ako aj po subjektívnej stránke, ktorý záver bol podkladom pre jeho oslobodenie spod obžaloby. K takémuto rozhodnutiu dospel po zohľadnení viacerých svedeckých výpovedí, najmä X.. Z., N.. X.. D., X.. K.. P., A.. I.. Q., S.. N. a X.. K.. F., a tiež aj spoluobžalovaného X.. X.. J., ktoré vinu obžalovaného nielenže spochybňujú ale aj vylučujú. Konajúci súd svoje rozhodnutie založil na úvahe, že hoci obž. N.. C. bol konateľom spoločnosti, svoje konateľské oprávnenia však v praxi nevyužíval. V priebehu

dokazovania bolo preukázané, že sa venoval predaju a exportu vyrobených súprav cez spoločnosť K. s.r.o. N., v ktorej bol aj v pracovnoprávnom vzťahu. Skutočnosť, že bol iba formálnym konateľom spoločnosti vyplýva aj z toho, že nepoberal žiadnu mzdu ani odmenu podľa manažérskej zmluvy za výkon konateľských práv a povinností. Obžalovaný nebol vôbec aktívny v oblasti finančného riadenia spoločnosti, nemal prístup k žiadnym účtom spoločnosti a ani k pokladni spoločnosti, nemal podpisové právo, nerealizoval žiadne úhrady, či už priamo v banke alebo cez internetbanking, nevyberal žiadne peniaze z pokladne a s účtovníctvom spoločnosti neprichádzal do žiadneho styku. Žalované skutky teda nemohol spáchať, pretože všetky súvisia s riadením finančných tokov obchodnej spoločnosti, ktoré on nijako neovplyvňoval. Obaja konatelia mali rozdelené konateľské práva a povinnosti, pričom obžalovaný nebol vo finančnom riadení vôbec činný.

S týmito prezentovanými úvahami konajúceho súdu sa odvolací súd stotožnil, keďže tieto majú oporu vo vykonanom dokazovaní, avšak na rozdiel od konajúceho súdu odvolací súd zastáva názor, že obžalovanému, ktorý bol konateľom spoločnosti a teda mal aj určité povinnosti vo vzťahu k obchodnej spoločnosti, nebolo dokázané zavinenie vo forme úmyslu, ktoré sa vyžaduje pre spáchanie všetkých žalovaných trestných činov.

Z dôkazov, predovšetkým z výpisov z obchodného registra, čo ostatne konštatuje aj konajúci súd v dôvodoch napadnutého rozsudku, je zrejmé, že obchodná spoločnosť K. H. s.r.o. mala dvoch konateľov, jedným z nich bol obžalovaný N. C., druhým konateľom bol X. X. J., ktorý súčasne v tejto obchodnej spoločnosti vykonával aj funkciu riaditeľa spoločnosti, z čoho je zrejmé, že zodpovedal za chod obchodnej spoločnosti a aj za jej ekonomické vedenie, k čomu vypovedali nielen obžalovaný N. C., ale aj svedkovia X. X. J., X. N. Z., N. X. D., či X. K. P., S... N. a iní.

Odvolateľ namietal, že aj keď sa obžalovaný nezúčastňoval na ekonomickom vedení obchodnej spoločnosti, nedisponoval účtom, hotovosťou, nepodpisoval zmenky a nedával pokyny, to ho nezbaňuje zodpovednosti za plnenie si povinnosti konateľa vyplývajúcich mu z Obchodného zákonníka a teda aj trestnoprávnej zodpovednosti.

Odvolací súd sa s týmto prezentovaným názorom odvolateľa nestotožnil predovšetkým z dôvodu absencie zákonom požadovaného zavinenia vo vzťahu k žalovaným trestným činom (odhliadnuc od toho, či je alebo nie je správna právna kvalifikácia vo vzťahu k výsledkom vykonaného dokazovania), ako je na to poukázané už vyššie. V tejto súvislosti je potrebné dať do pozornosti, že pôsobnosť štatutárneho orgánu je možné rozdeliť do dvoch základných rámcov a to zastupovanie spoločnosti navonok, alebo konanie v mene spoločnosti, tzv. vonkajšia funkcia podľa § 20 ods. 1 Obč. zákonníka, a jednak rozhodovanie o prevádzkových záležitostiach spoločnosti, tzv. vnútorná funkcia, a tomu zodpovedá obchodné vedenie spoločnosti v zmysle § 134 Obch. zákonníka. Vo vnútornom vzťahu spoločnosti môžu byť konatelia vo svojej pôsobnosti konať v mene spoločnosti obmedzení, a to časovo, miestne a čo do obsahu a druhu konania. Takéto obmedzenia však vo vzťahu k tretím osobám nemajú žiadne právne účinky, čo vyplýva z právnej úpravy § 133 ods. 3 Obch. zákonníka.

V ďalšom je potrebné poukázať i na to, že pri žalovaných trestných činoch so zreteľom na charakter trestnej činnosti môže byť v obchodnej spoločnosti na základe poverenia zamestnávateľa zodpovednou osobou za vyplácanie miezd, odvedenie dane alebo poistného, či úhradu faktúr iný subjekt ako štatutárny orgán (zamestnávateľ), ktorému bola zverená rozhodovacia činnosť súvisiaca s menovanou agendou. Už táto súdna prax vylučuje, aby automaticky sa za páchatela mohol považovať štatutár obchodnej spoločnosti a to len na základe toho, že mu z obchodného zákonníka plynú povinnosti. Trestnoprávna zodpovednosť je založená na zavinení a pokiaľ páchatel má byť uznaný vinným z trestného činu, musí mu byť subjektívna stránka stanovená zákonom k protiprávnemu konaniu dokázaná.

V prerokúvanom prípade ekonomicky zodpovednou osobou bol X. X. J., ktorý bol výkonným riaditeľom obchodnej spoločnosti K. H. s.r.o., a ktorý zodpovedal aj za ekonomický chod spoločnosti, vrátane rozhodovania o použití finančných prostriedkov.

Z výsledkov vykonaného dokazovania tiež plynie, že práve X. X. J. vydával pokyny na úhrady platieb, miezd a faktúr predovšetkým z toho dôvodu, že obchodná spoločnosť nemala dostatok finančných prostriedkov a bolo nevyhnutné tieto úhrady realizovať tak, aby obchodná spoločnosť mohla

zabezpečovať aj výrobu, čo bolo predmetom jej podnikateľskej činnosti. Zlá ekonomická situácia vyplýva nielen z výpovede tohto svedka, ale aj z výpovede svedkov - pracovníkov spoločnosti J.. H.. s.r.o..

Ak odvolateľ poukazuje na zákonné povinnosti konateľov, tie im vyplývajú predovšetkým z ustanovenia § 135a ods. 1 Obch. zákonníka, podľa ktorého konatelia sú povinní vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Najmä sú povinní zaobstarať si a pri rozhodovaní zohľadniť všetky dostupné informácie týkajúce sa predmetu rozhodnutia, zachovávať mlčanlivosť o dôverných informáciách a skutočnostiach, ktorých prezradenie tretím osobám by mohlo spoločnosti spôsobiť škodu alebo ohroziť jej záujmy alebo záujmy jej spoločníkov, a pri výkone svojej pôsobnosti nesmú uprednostňovať svoje záujmy, záujmy len niektorých spoločníkov alebo záujmy tretích osôb pred záujmami spoločnosti.

Z pohľadu vyššie uvedeného odvolací súd potom uzatvára, že pokiaľ konatelia obchodnej spoločnosti mali reálne rozdelené vedenie obchodnej spoločnosti, keďže obžalovaný sa venoval výrobe produktov a ich inovácii na požiadanie odberateľov a ekonomický chod spoločnosti mal na starosti X.. X.. J., vymedzili si tak zodpovednosť za konkrétnu činnosť chodu spoločnosti. Z hľadiska trestnoprávnej zodpovednosti potom pri trestnom čine neodvedenia dane a poistného, nemohol obžalovaný N.. C. zadržať daň a odvody poistného, ak nemal vedomosť o ich úhradách, nedával pokyn na ich úhradu a nezodpovedal ani za ich úhradu. Obdobná situácia bola aj vo vzťahu k nevyplateniu mzdy zamestnancom, vo vzťahu ku ktorým vypovedala i svedkyňa A.. I., ktorej bezprostredne nadriadeným bol X.. X.. J. a ktorá realizovala konkrétne pokyny tohto svedka k výplate miezd v určitom obmedzenom objeme, napr. po 200,- eur, v dôsledku čoho u zamestnancov, ktorí mali nižšie mzdy, boli tieto vyplatené skôr, ako u zamestnancov, ktorí mali vyššie mzdy. Obžalovaný sa tak nemohol spolupodieľať na nevyplatení mzdy zamestnancom, keďže sa nezúčastňoval ekonomického riadenia spoločnosti. Napokon ani úhradu faktúr obžalovaný N.. C. iadnym spôsobom neovplyvňoval. Z dôkazov je totiž bez pochybností zrejmé, že obžalovaný bol kmeňovým zamestnancom spoločnosti K. N. s.r.o. s výkonom práce v Piešťanoch a teda nemohol mať objektívne vedomosť o tom, ktorej spoločnosti je potrebné uhradiť faktúru, kedy je táto splatná a za čo má byť faktúra uhradená. Na rozhodovaní, ktoré úhrady sa zrealizujú, sa obžalovaný N.. C. preukázateľne nemohol zúčastňovať a dohoda na takomto postupe medzi ním a svedkom X.. X.. J. dokázaná nebola.

Za daných zistení potom skutkové tvrdenia obžaloby, že obžalovaný N. C. nevyplatil mzdy zamestnancom, uprednostnil uspokojenie pohľadávok osobám blízkym spoločnosti a neodviedol zrazené dane a odvody z miezd zamestnancov, preukázané neboli, teda nebolo dokázané, že skutky spáchal obžalovaný.

Okrem týchto prezentovaných úvah si dovoľuje odvolací súd dať do pozornosti, čo zrejme ušlo pozornosti konajúceho súdu, že zo znaleckého dokazovania z odboru ekonómia a manažment okrem iného vyplýva aj tá skutočnosť, že obchodná spoločnosť K. H. s.r.o. nebola schopná už v piatom mesiaci roku 2008 uhrádzať svoje splatné záväzky voči svojim veriteľom z titulu nedostatku finančných prostriedkov a insolventnosti. V prípade uznania viny by toto zistenie bolo významným pre posúdenie žalovaného konania, pretože ak obchodná spoločnosť bola už v mesiaci máj 2008 insolventná a teda v predĺžení, z toho logicky potom možno usudzovať, že obchodná spoločnosť nemala dostatok finančných prostriedkov na úhradu nielen miezd, ale ani zrazenej dane a odvodov z miezd a pokiaľ tieto neuhradila vôbec a zvýhodnila iných veriteľov zaplatením ich pohľadávok, pri preukázaní úmyslu zmariť tým uspokojenie pohľadávok spočívajúcich v zaplatení miezd a zrazených odvodov z nich by sa takéto konanie malo posudzovať ako trestný čin zvýhodňovania veriteľa a nie ako žalované trestné činy nevyplatenia mzdy a odstúpeného a neodvedenia dane a poistného. Aj pri tomto trestnom čine sa však vyžaduje úmyselné zavinenie pre trestnoprávnu zodpovednosť, ktoré s poukázaním aj na vyššie uvedené by nebolo možné zo zabezpečených dôkazov u obžalovaného N.. C. vyvodiť.

Na podklade rozvedených zistení a úvah odvolací súd uzavrel, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné a preto ho postupom podľa § 319 Tr. poriadku zamietol.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.